

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemanja ali v Gorici na dom došljana:

Vse leto . . . . . f. 4.40
Pol leta 2.20
Četrt leta 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „policajih“ se plačuje za navadno tristoletno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah na Starom trgu in v Nanski ulici in v prodajalnici G. Likarja v Seimeniških ulicah h. št. 10.

Dopisi naj se pošiljajo uredništvu, Mercato 12, naročnina pa opravištvu „Soča“, Via Seminario št. 10

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina znižuje, ako se oglase pri opravištvu.

Deželni zbor goriški

Imel je svojo tretjo sejo v ponedeljek 17. septembra o 5. uri popoldne. Poleg deželnega glavarja Franca grofa Coronina in vladnega zastopnika Franca borona Rechbacha bili so navzoči vsi poslanci razen Benardellija, Dottorija, Jonka in Kovačiča. Namestovalec deželnega tajnika prebere zapisnik prejšnje seje v slovenskem in italijanskem jeziku, ki se potrdi brez vsakere opombe. Deželni glavar naznači, da je Nj. Vel. blagovolilo potrditi načrt postave, s katero se uvišča med skladovalne ceste oni kos, ki vede izpred palače grofov v Belvederu do morskega pristanišča ob lagunah. Na to prebere dolgo vrsto došlih peticij, ki se izročé nekaj legalnemu in nekaj peticijskemu odseku. Večinom so to prošnje okrajnih cestnih odborov in dijakov raznih šol za podporo; le prošnje učiteljskih društev za tolminski, goriški in sežanski okraj ter prošnji „Slov. jez.“ in občine Ajdovske zadevajo premembo obstoječih deželnih postav, in sicer prve v tem smislu, da bi se gmotno stanje ljudskih učiteljev vsaj nekoliko zboljšalo, druge pa, da bi se volilna postava za deželni zbor tako predrugačila, da bi imel pravico voliti v deželni zbor vsakdo, ki plačuje vsaj pet goldinarjev izravnega davka, ter da bi v skupini mest in trgov bilo toliko volišč za deželni zbor, kolikor je mest in trgov, ki imajo pravico voliti v tej skupini.

Dr. vitez Tonkli poroča na to v imenu deželnega odbora o nekaterih presečkih v gospodarstvu z deželnim premoženjem ter prosí, naj zbor potrdi 1. strošek 100 gl., ki se je izplačal oskrbništvu deželnega muzeja vrhu uže prej dovoljenih 200 gl. vlec' pomnoženih stroškov radi medveda, ki je bil preteklo pomlad na Trnovem ustreljen in nabasan za deželni muzej; 2. strošek 300 gl., ki se je izplačal zemljemercu Bigida zato, ker je leta 1882 nadzoroval grajenje neke deželne stavbe; 3. strošek po 50 gl. na leto za tri leta, ki se je dovolil udovi po ranjki učiteljki Mazeku kot ologojnina za njeno dečo; 4. strošek, ki naraste iz tega, da so se učitelju Hobanu ustela za pokojnino tudi ona leta, ko je služboval kot učitelj na deželni gluhenemnici v Gorici; 5. podpora 30 gl. podkovskemu učencu Karlu Mavriju v Ljubljani in 25 gl. Dezideriju Barbiciju, učencu obrtne šole v Marjanu. Zbor pritrdi vsem tem razsvetom brez ugovora.

LISTEK.

SLAVNOSTNI GOVOR

pri „Sokolovi“ slavnosti v Gorici dne 22. sept. (Konec).

Žalibog, da se nahajajo med nami taki, ki bi radi želi, kjer niso sejali. Ker sami malo ali nič ne delajo, hoteli bi da bi tudi drugi nič ne delali; kjer pa vidijo, da se kdo trudi in muči, mečejo mu celo polena pod nogo. Taki škodujejo se svojim ravnanjem celemu narodu. Skrajni čas je, da se zavemo in združimo; vse mejsobne zavisti naj izginejo; vsak naj dela po svoji moči. Le tako nam bode mogoče doseči boljše prihodnost, katera je edino le v naših rokah. Pred vsem treba nam sloge; le ta edina more rešiti nas gotovega narodnega pogina in pripeljati nas do zmage. Širimo, oživljajmo in budimo jo!

To je prevažna naloga, katera pripada v prvej vrsti našim društvom. Ta so naša zbirališča, pravi dom naše prosvete in omike, kjer imamo priložnost vnetati in navduševati se za naš narod in naš jezik. Tu moremo seznanjati se z umotvori naših slavni pesnikov in pisateljev. Njih vzvišeni nazori in ideje prodirajo v naša srca in vzbujajo v nas blaga čutila. Tu občudujemo umotvore naših skladateljev, tu se radujemo in veselimo v mjesbojnem občevanju ter se spodbujamo drug drugega. Naša društva smem brez pomisleka imenovati šole pravi izomiki in izobraženosti našega ljudstva.

Dr. Anton Gregorčič poroča potem v imenu finančnega odseka o računih za leto 1887 in o proračunih za leto 1889 šolskega, štipendijskega in deželno-občinskega zaloga. Šolski zalog imel je leta 1887 dohodkov na imo začetnih zastankov 323 gl. 11 $\frac{1}{2}$ kr. in na imo tekoče pristojbine 6549 gl., skupaj 6872 gl. 11 $\frac{1}{2}$ kr.; stroškov pa 5720 gl. 45 kr., torej denarničnega ostanka konec leta 1151 gl. 66 $\frac{1}{2}$ kr. Po odbitem konečnem pasivnem zastanku 325 gl. 50 kr., pokaže se čisti aktivum 828 gl. 26 $\frac{1}{2}$ kr. Premoženje tega zaloga pomnožilo se je v rečenem letu po nakupu obligacij za 2000 gl. imenake vrednosti ter je znašalo konec leta 80.000 gl. v državnih obveznicah, ki dajejo na leto čistega dohodka 3360 gl. — Štipendijski zalog je imel v letu, za katero se poklada račun, skupnih dohodkov 5072 gl. 72 $\frac{1}{2}$ kr., a stroškov 4432 gl. 64 kr., s konečnim preostankom v denarnici 590 gl. 08 $\frac{1}{2}$ kr. Zakladno premoženje pomnožilo se je za 3300 gl. in je znašalo konec leta 1887 skupaj 60.150 gl. v državnih obligacijah, ki dajejo na leto čistega dohodka 2526 gl. 30 kr.

Proračun tega zaloga za leto 1889 kaže, da do konec avgusta istega leta bo znašala glavnic Coroninovi štipendijev 18.600 gl. v obligacijah, ki bodo dajale toliko obresti, da od šolskega leta 1889/90 naprej bota dobivala dva dijaka visokih šol štipendije po 300 gl. na leto za ves čas svojih študij. Vitez Pajer omeni, da štipendij, o katerih govori poročilo finančnega odseka, so sad plemenitega srca sedanjega deželnega glavarja, ki je svojo plačo obrnil v tako zlahotni namen, ter rabi poslance, naj izrazijo grofu Coroninu svojo zahvalo v imenu dežele s tem, da ustanjejo se sedežev. Med tem časom je bil grof Coronini odstopil predsedništvo svojemu namestniku vitez Tokliju, ki je izrekel, naj se zabeleži v sejni zapisnik soglasna zahvala, izrečena deželncemu glavarju. Vzvišeni gospod grof prevzame zopet predsedništvo ter pravi, da si je štel le v dolžnost izvršiti popolnoma to, kar je bil obečal uže leta 1883.

Račun deželno-občinskega zaloga za leto 1887 se potrdi se skupnimi dohodki 2092 gl. 80 $\frac{1}{2}$ kr., s skupnimi stroški 1975 gl. 67 kr., z denarničnim preostankom konec leta 117 gl. 13 $\frac{1}{2}$ kr. in s premoženjem 48.450 gl. v državnih obligacijah, ki dajejo čistih obrestij na leto 2134 gl. 90 kr.

Ob 6. uri je deželni glavar sejo sklenil.

Četrta seja je bila v sredo 19. septembra

Med temi društvu gotovo ne zavzema novo ustanovljeni „Sokol“ zadnjega mesta; jaz bi ga stavil celo na prvo, in sicer iz raznih razlogov. Posebno za nas Goričane je „Sokol“ preimenoitne važnosti. Kedor je bral društvena pravila, našel je med njegovimi nameni tudi prirojanje javnih telesnih vaj v spodbudo naših vrlih mladeničev, prirejanje izletov, večernih shodov z deklaracijami, petjem, glediški igrami, berili, predavanji, plesom in drugo primerno zabavo. Društvo ima svoj sedž v mestu ter bode lahko mnogo na to uplivalo, da zadobimo sčasom tukaj več voljave, nego je imamo sedaj. Iz mesta bode uplivalo na okolico, katera se je začela v novjšem času probujati ter nam daje lepo število udeležencov pri društvenih veselnicah. A to še ni zadosti; mnogo naših se še ne zaveda, ampak spi še vedno pogubno spanje. Tu bode imel Sokol nalogo vzbujati in oživljati se svojimi izleti in veselnicami. Pri tej priložnosti seznanjali se bomo brat z bratom, spoznavali bomo drug drugega; prijateljstvo in bratovska ljubezen utrjevala in širila se bode ta vedno bolj in bolj. Če to dosežemo, imel bo „Sokol“ čas, da se iznebimo posledovanega greha: nesloge, ki je prizadela Slovanom uže toliko in toliko gorje. Preimenoitno važnost izletov spoznali so tudi naši sosede, ki se poslužujejo prav pridno tega sredstva, da si utrjujejo svoje stališča. Kedor dvomi o tem, naj le vpraša brate Tržčane in ondašnje okoličane.

Prednost pred drugimi društvu dajem pa novemu društvu posebno zato, ker je pristopno vsakemu, tudi nižjemu izmed nas; najvišji in najnižji sta si tukaj brata, kajti ena vez, ena naloga, ena dolžnost veže vse: ljubezen do naroda in bujenje k novemu

o 5. uri popoldne. Odsotni so Evgen baron Ritter, Matija Jonko in dr. vitez Tonkli. Po prebrani in potrjenem zapisniku prejšnje seje naznani deželni glavar nove peticije, ki so došle deželncemu zboru. Potem preide zbor k dnevnemu redu. Dr. Verzega na ssi poroča v imenu deželnega odbora o prošnji treh dijakov obrtniške šole v Marjanu, katerim se dovoli podpora po 30 gl. Namesto odsotnega viteza Tonklija poroča dr. Abram v imenu deželnega odbora o zajmu 42.640 gl., katero je deželni odbor vzel letos na posodo pri „Kreditnem zavodu“ v Trstu radi težav, ki so bile nastale vsled lanske slabe letine in od nje odvisnega počasnega vplačevanja cesarskih davkov in deželnih naklad, ter prosí, naj bi zbor to posojilo potrdil, kar zbor tudi stori.

V imenu finančnega odseka poroča A. Nigri o računih za l. 1887 in o proračunu za l. 1889 deželne gluhenemnice. Poročevalec omenja zapaščno ranjkega And. Pavletiča ravnatelja, ki utegne donesti zavodu nad 3000, blizu 4000 gl. Proračun za l. 1889 kaže primanjkljaja samo 4.815 gl., ki se pokrije iz deželnega zaklada. Baron Locatelli poroča o zalogu za gozdorejo. Leta 1887 imel je dohodkov 1460 gl. 31 $\frac{1}{2}$ kr., stroškov 1301 gl. 49 kr., v blagajnici konec leta 158 gl. 82 $\frac{1}{2}$ kr. in premoženja 15.100 f. v obligacijah. Ta zalog daje za pogozdovanje Krasa 1000 gl. na leto.

Za peticijski odsek poroča Del Torre in dovoli se c. k. kmetijski družbi podpora 200 gl. za sadno razstavo na Dunaji, odbora za kopeli na Gradcu odloči se podpora 400 gl. za prihodnje leto ter se sklene znesek 200 gl. kot stalni donesek tem kopelim, ki se bo izplačeval vsako leto posebe.

Dalje poroča vitez Dottori v imenu istega peticijskega odseka in na njegov predlog odbije se prošnja podkovskega učenca Stefana Vodopivca za podporo; bivšemu ravnatelju obrtniške šole v Gorici V. Schiffu dovoli se podpora enkrat za zmiraj 100 f.; Jožefu Trampušu se dovoli podpora 60 f. za njegovega sina Franca, učenca na sačjarski šoli v Mariboru; štirim obrtniškim učencem v Marjanu podeli se podpora po 30 gl. Prošnje „Aylvereina“ na Dunaji, Jožefa Brandolina v Marjanu, Julija Grattona in Franca Zakrajšeka v Kopru se zavrnejo, zadnjim dvema z razlogom, da pridnim učiteljskim kandidatom podeljuje država štipendije.

Ob 6. uri sklene deželni glavar sejo, naznanivši,

življenju. To je naloga, to je drugi namen „Sokola“. Če se bode društvo držalo strogo tega namena — in držalo se bode — imelo bo sijajno prihodnost v splošnanju teške naloge spodbujanja k slogi in složnemu delovanju, da bomo uživali ravnopravnost, katero nam je zagotovil naš presvitli vladar, cesar Fran Josip I. Zato mu hočemo biti hvaležni ter varovati mu prestol proti vsem sovražnikom; mi bomo jez, ob katerem se bodo razbijali sovražni navali. Hraat se omaje in hrib, zvestoba Slovencev ne gane. Vskliknite z meoj trikratni „živio“ našemu presvitlemu cesarju Franu Josipu I. Živio! (Občinstvo odvrne z burnimi živiklici!)

Da so moje prejšnje besede resnične, da smo v istini vsi sinovi ene matere, sinovi matere Slovenije in bratje, priča mi deputacija bratov „Sokolov“ iz Ljubljane, priča mi deputacija bratov „Sokolov“ iz Trsta, kateri nam podajajo prijateljsko desnico in bratovski pozdrav. V imenu društva in vseh navzočih izrekam jim priščeno zahvalo; naj bi tudi oni društvi creteli in nadaljevali še mnogo mnogo let z najboljšim vspehom svoje delovanje. Bog jih živi! (Navdušeni živio!)

Slednjič izražam željo, naj bi se tudi naš „Sokol“ razcvital in razvijal v bratovski slogi in vzajemnem delovanju, enako svojima bratoma v Ljubljani in Trstu. Poklicio je težak in vzvišen! Ali ne bojimo se dela, ne plašijo nas zapreke; z resno voljo in združenimi močmi dospemo do amaga. Bog naj živi in ohrani naša društva! (Močni živio! se razlegajo po vrtu.)

da prihoda (5.) seja bo v torek 25. t. m. o 5. uri popoldne.

Poslano.

Od nekod, 10. septembra. — V predzadnji številki „Soče“ je bilo v nekem dopisu in med raznimi vestmi citati, na kaki podlagi hoče neki o. kr. urad župnikom in vikarijem odmeriti prihodninski davek. Da bode citatelj „Soče“ sploh in še posebej duhovnikom, službajočim v drugem o. kr. okr. glavarstvu, stvar bolj umevna, naj podam tukaj poziv. Kakoršnega je v izvorni nemščini župnikom in vikarijem doposlal dotični o. kr. urad: N.o 5606.

An den hochwürdigen Herrn . . . . . Vikar in N. N. Die hohe k. k. Finanz-Direktion in Triest hat mit dem Erlasse vom 4. Juni 1874. Z. 579 Pr bezüglich der Bemessung der vom hochwürdigen Kuratlerus nach der II. Classe des Gesetzes vom 29. Oktober 1849 zu zahlenden Einkommensteuer angeordnet dass nach dem im Verordnungs-Beilage-Blatte N.o 22 ex 1873 citirten Finanz-Ministerial-Erlasse vom 14. Mai 1855 N.o 51.534 das Gesamteinkommen des Kuratlerus die Grundlage der Steuer zu bilden habe.

Hiernach ist auch der Ertrag des Messenbeneficiums und zwar nicht bloss der Gestifteten Messen, welche in der Fassion behufs der Congrua-Ergänzung, Gesetz vom 19. April 1855 R. G. Bl. N.o 47. bereits enthalten sind, sonder auch jener

a. der freien oder Manualmessen, b. der freien Collecturen von Naturalien, c. der Sonn- und Feiertägigen „Vater-Unser“ und d. der Opfer-Gelder, und zwar bezüglich der Einkommensteuer pro 1888 mit jenem Betrage, welchem die hochwürdige Geistlichkeit für das Jahr 1887 realisiert hat, abgesondert zu fassioniren.

Euer Hochwürden werden deshalb ersucht binnen 8. Tagen auch diese Bezüge detaillirt unter Anschluss der von der k. k. Statthalterei überprüften und richtig gestellten Fassion, welche nach gemachten Amtsgebrauche sofort zurückgeleitet werden wird, anhor bekannt zu geben. N. N. am 6. August 1888. der k. k. Bezirkshauptmann. N.

Ne morem, da bi tudi jaz k predstojčemu pozivu ne dodal malo opazek.

Da imajo vsled postave od 29. okt. 1849 in vsled ministerske naredbe od 11. jan. 1850, izvršujočo to postavo tudi nadarbeniki (pfründner), ako njih plača doseže svoto 600 gl. st. d. oziroma 630 gl. s. v., plačati ol svojih skupnih dohodkov prihodninski davek, o tem ni dvoma; ali vprašanje je, kaj se ima razumeti pod skupnimi dohodki kake prebende, ki imajo biti podlaga za odmerjenje prihodninskega davka, in ali ima tu odločevati samovoljno kak podredjeni uradnik, ali pa se imajo izvesti po vseh kronovinah enako veljavna splošna načela in predpisi visokoga o. kr. ministerstva. Vsled omenjene postave velja kot skupni dohodek kake prebende edino le fatirana kongrua („als allgemeines Einkommen ist die fassionsmässige Congrua anzusetzen“). V kongruo pa se marsikaj ušteva, in sicer so navadni pri kakih prebendi fatirani dohodki ti le: 1. dohodki od zemljišč in pohištva, kateri pa niso podvrženi prihodninskemu davku, ker se že tako od njih plačuje ali zemljiščni ali hišni davek; 2. bresti od kapitalov, ki obstoje ali v državnih dolžnih pisnih, ali v obligacijah zemljiščne odveze ali pa so pri zasebnikih naloženi in zagotovljeni, in tudi to so proste posebnega prihodninskega davka; 3. dohodki od ustanov; 4. štola, od katere se ima po triletnem pooreznem znesku prihodninski davek odmeriti; 5. zagotovljena, — ne prosta — bira v natori in drugi stalni dohodki, saj jih že dajajo občine, grajske, verski zalogi ali kedo drugi. — Iz tega je tedaj razvidno, da se še celo od cele kongruo nima plačevati prihodninski davek, ampak le od onega njenega zneska, ki ostane, ako se jej odbijejo dohodki pod št. 1. in 2. zaznamovani, in vsled razsodbe najvišjega upravnega sodišča od 25. maja 1877 št. 714 vsak drugi plačani davek — tedaj tudi ekvivalent — in ako pri vsem tem še ostane znesek 630 gl. Ker vsled tega le redko pri kakih prebendi — na Goriškem z una; mesta pri nobeni ne ostane ta znesek, zato tudi okrajna glavarstva zii krajne davčne komisije ne tirjajo več od duhovnov izvestij o njih dohodkih zaradi odmerjenja prihodninskega davka.

Kaj naj bi bili, tedaj župniki in vikariji odgovorili na oni poziv? Odgovor bi se bil lahko tako glasil: „vsled fasije pri tukajšnji duhovniji ni dohodkov, od katerih bi se moral plačevati prihodninski davek“, ali pa „vsled fasije znaša kongrua le . . . gl.“ Koliko da opravi kdo manualnih maš na leto, koliko mu donese prosta bira, koliko vrže „ofer“ in koliko očenašev kdo odmoli, so strogo zasebna reč dotičnikova, po kateri nima nikdo pravice prašati. T. dohodki nikakor niso stalni, so popolnoma odvisni od verskega duha občanarjev, ter se menjavajo in spreminjajo po vsaji ali manjši ljubezni, ki jo imajo duhovnjani do svojega dušnega pastirja. Oai poziv o. kr. urada ne zdi se nam v postavi utemeljen, in

zato bi bilo prav, da bi se predložila stvar višji instanci. Kaj bi bilo, ako bi to zadevo sedaj; ko zboruje doželni zbor, kak poslanec vzel v roko, in v dobro utemeljeni interpelaciji stvar pojasnil?

Mimogredè naj k sklepu omenim, da so goriški vikariji tukaj pri odmerjenji davka kar naonkrat samostalni, ker, kakor je znano, ima se prihodninski davek tirjati le od samostalnih, nikakor pa od pomočnih duhovnov, med tem ko pri odmerjenji kongruo bi jih hotea imeti noka gospoda za nesamostalne. Kje je doslednost?

V Ozeljanu, 16. septembra 1888. — (Izvirni dopis). Marsikdo bode popraševal, kje je to, ker ni bilo še nikdar, odkar „Soča“ izhaja, in tudi ne prej dopisa iz te blizu Šempasa ležeče vasice. Posebno veselje me navdaja, dragi „Soča“ polati ti par vstic, katere kažjo nenormalno delovanje nekterih oseb za blagor njihovih polložnikov, kakor tu li požetovalnost poslednjih. Danes telet t. j. 23. t. m. se blagoslovi tukajšnja novo dozidana voža božja. Kakšno veselje navdaja ubozega km. ta, ko se novo nazvani v dozidanem kosu poslopja! A našo veselje se no dá temu primerjati, ker naša prejšnja cerkev se za domačine ni zalostovala; km. pa se znajniki, kadar je bil mraz in slabo vreme, a v selaj na novo prizidani ladji bole dovolj prostora za vsi, ker prejšnje cerkvice prostor ostal je samo za svetišče in sakristijo. Pri tej priliki dali so tudi altar nekaj prenoviti in omislili so novo sliko sv. Jakoba, katera bo pri tej priliki s cerkvico vred blagoslovljena.

Še za časa ranjkega župnika Fr. Podreka mislilo se je na to, a ta vroči želja se je še le sedaj nevtudnemu č. g. župniku B. Malon-u izpolnila. Koliko truda, potov in skrbi ga je to stalo, ve le on sam predobro. Kadar je iskal dovoljenja za stavbo, kakor tudi sredstva v izvršitev, trutil se je mnogo. Zlaj imamo, hvala Bogu, cerkev; le pridno jo obiskajmo, kadar bode blagoslovljena.

Iz Kanala se nam poroča o slavnostni besedi čitalnice k 40 letnemu vladanju Njegovega Veličanstva presvetlega cesarja Frana Josipa I. Po prizadevanji visokočastitve gospoda dekana F. Vidica in čitalniškega predsednika M. Zega pripravila se je v nedeljo v prostirih prečastitega g. dekana prav lepa slavnost, katera se je vršila točno po programu, katerega smo v zadnjem listu objavili. Po slavnostnem govoru (M. Zega) in težki „kantati“ deklamoval je fantiček prav neustrašeno „Cesarjev dan“ in pela se je „Domovina“ (mešani zbor) tako izborno, da se je morala po naidušenem odobravanji ponoviti. Prav tako izvrstna je bila deklamacija „Soča“ in zbor „Sabljenkix, ki se je moral tudi ponavljati. Prav dobro se je posebno obnesla Rezika (gospodična Jug) in župan Koren (g. učitelj Kacafura). Pri besedi, kakor tudi pozneje pri zabavi na Šegalov-n dvorišči, bile so prisotne vse cerkvene, sodnijske in občinske oblasti. Ta zabava je bila prav živahna in pristrčna. Pri njej je prečast. g. dekan napil Njegovemu Veličanstvu, g. Zega pa došlih gostom iz Tolmina (katerih je bilo prav mnogo) in iz Gorice. Med posameznimi točkami petja in godbe razsvetljali so dvorišče prav lepo z bengaličnim ognjem. Po zabavi pričel je prav živahen ples v Šegalovih prostorih, ki je trajal do belega dne.

Če že „Triesterica“ poroča, da je bila svečanost društva „Mutuo soccorso“ prava ljudska svečanost, more in mora se po vsej pravici trditi o Kanalski veselici, da je bila zares pristrčna, neprisljena in za vse ndeležence razveseljajoča ter da je bila popolnoma dostojna in vredna visocega namena. Za to se je treba zahvaliti omenjenima gospodoma prečast. g. dekanu Vidicu in čitalničnemu predsedniku M. Zegi. Slava jima!

Iz Ajdovščine 20. sept. — V nedeljo imelo je društvo za podporo rokodelcev veselico v proslavo štiridesetletnice vladanja Nj. Veličanstva presvetlega cesarja F. J. I. Ob 7. uri bila je v ta namen slovesna sv. maša, katerej so „društveniki“ skupno prisostovali. Kar se tiče veselice same, priznati moram, da se je slavno zvršila. Pri veselici sodelovali so večinoma sami društveniki. Petje pel vodstvom g. Budihnje bilo je izborno. Sovragi društva — tudi takih ne manjka — so se vže veselili, da ne bode najbrže veselice, ker se je prvotni pevavodja podučevanju odpovedal. No Budihna in njegovi pevci so vse račune vragom prečrtali. Živili junaci.

Slavnostni govor imel je predsednik, g. Cassagrande sam. V kratki, krepki in jedrati besedi je razložil dobrote in milosti, katere so nam došle po slavnem štiridesetletnem vladanju Nj. Veličanstva. Glumci „Bob iz Kranja“ prikazivali so dovršeno vrli glumači. Kovaški mojster (polpredsednik društva) uglobil se je uprav v položaj človeka, ki je padel v kremplje odrtniku, kateremu mora prodati lastno hčer. Notranje trpljenje očeta — nesrečnega — mu je na le čitalo. Pogled, hoja, obleka in govorec „Grabca“ — tudi društvenik — izšli so ti živnega odrtnika, ki bi tudi Boga prolat za denar. Kovaški pomagč (društvenik) kakoe Polonice in Botija so ulego

kakor prvi pohvalno izveli svoje. Večkrat sem uže prisostoval prikazivanju omenjene glume, ali z enako srčnostjo je nisem videl še predstavljati. Društveniki! Sedaj smo jedva izvedeli, kake dramatične moči v vas tiče!

Priredite nam še kako veselico! Saj to bode vam v čast, mnogim v poduk in društvu v korist. Veselice se je udeležilo okolo 400 oseb. Počastili so nas se svojo navzočnostjo vsa odlična gospoda ajdovska in šturska. Njim na čelu g. župan in g. sodnik z obiteljima, kakor tudi gospodje uradniki cesarski in privatni z obiteljimi. Vileli smo tudi odlične goste z Vrhnike in št. Vida, iz Vipave in iz Šmarj in mnogo drugih iz „goriške strani“.

„Društvenik.“

Iz Ajdovščine prinesla je „Soča“ v zadnj številki dopis, ki govori o razpisani službi notarsk in o nekem moži, ki med drugimi hrepeni po tem meatu. Nekdo, ki meni, da oikajo vanj besedo, s katerimi so opisuje v dopisu notarski kandidat, je bil pri uodništvu ter zatrdil v slovenskem jeziku, da ni nevešč slovenske besede, tomveč da se jo je pridno učil, ter opomnil, da ni iskal spričevala o znanji slovenskega jezika drugače nego tako, da bi kdo, ki je zmožen slovenskega jezika in sposoben, da more druge izpraševati, tudi njega najprej izprašal in potem dal mu spričevalo po njegovem zasluženji in po svoji vesti. Omenjenemu dopisu pač radi dodamo to pojasnilo, oziroma popravek, ker nam ni na tom, da bi komu škodovali, ampak da bi le to trdili in zagovarjali, kar spozaam kot resnično.

Sv. Križ, 15. sept. — Pretekli torek bil je tukaj enoglasno izvoljen za župana g. Filip Terpin. kar najlepšo dokazuje, da si je mož se svojim dose-danjim večletnim županovanjem pridobil vsestransko zaupanje. Njemu se imamo zahvaliti za marsiktero občne koristne naprave, n. pr. za pokopališče in za kal, v katerem živino napajamo. Njemu gre čast in hvala, da je popolnoma ustavil v tukajšnji občini toliko škodljivi javni ples. Letos pa nam je prilobil kot ud o. kr. okrajnega šolskega sveta prepotrebno trirazredno ljudsko šolo, za kar smo mu vsi iz dna srca hvaležni. Bog nam ga ohrani še mnogo let!

Iz Brd, 18. septembra. — Mnogo dopisov iz Brd, raznovrstnega zapopadka nabajam v „Sočinih“ predalih, kar kaže, da ima „Soča“ tudi v B diih svoje prijatelje, kateri jej zvesto poročajo o važnejših dogodbah iz političnega ali domačega življenja. Naj bo tedaj še meni dopušče-no sporočiti o redkej slovesnosti, ktera se je vršila dne 12. t. m. v Fojani. Že več let se tamkaj trudi v duhovnem pastirstvu za čast božjo posebno vneti vikarij g. Vinko Tomanič. Vpeljal je v svoji duhovniji tudi 3. red sv. Frančiška in je s privoljenjem v. č. patra provincijala oo. frančiškanov voditelj 3rednikov iz Fojane in Biljane. Tretjeredniki te skupščine so si za letos omislili krasno zastavo, katero je izdelala bratovščina sv. R. Telesa v Gorici za mal. denar v splošno zadovoljnost. Ta zastava na ojej strani s podobo sv. R. Telesa, kterege angeli molijo, na drugej pa s podobo sv. Frančiška bo za prihodnje lep kinč Fojanski cerkvi. Naprošen je bil za ta dan v. č. pater Bazilij Dolinar, gvardijan in vizitator 3. reda na Kostanjevici, da bi prišel obiskat 3rednike Fojanske in Medanske skupščine in ob enem blagosloviti novo zastavo. Kor je bil oni dan že tako obdarovan s popolnimi odpustki, je prišlo razen tretjerednikov silno mnogo drugih ljudij od vseh krajev skupaj, tako da je bila mala cerkvice preobilno natlačena, zelo pretesna, in skoraj vsi ti so pristopili tudi k mizi Gospodovi. Za toliko množico pa tudi spovednikov ni pamanjkovalo da je lahko vsak opravil brez težavo svojo pobožnost

Govora preč. patra ne bom pretresoval, le kratko rečem, da smo bili po tem govoru še bolj navdušeni za 3. red. In kaj ne? saj nam je g. govornik tako živo slikal ljubezen sv. Frančiška do Boga, do bližnjega in do samega sebe in vmes vpletal zlate nauke za življenje. Upam, da se je v srci marsikterege poslušalca porodil trden sklep s časom postati ud 3. reda. Vročina v cerkvi bila je skoraj neznosna, marsikteri bolj slabotni so se bal, da bi ga kaka slabost ne napadla; ali srečno, brez najmanjše nezgode je bila slovesnost končana ob 1. uri popoldne. Domači g. vikarij je potem s svojo občeznano gostoljubnostjo pošteno pogostil svoje sbrate, ki so mu radi prihiteli pomagat. Slava njemu in njegovim tretjerednikom, žrtvovali za čast božjo. Hvala in zahvala njemu, da nam je pripravil toliko dušnega veselja, katero se tukaj le v picelj meri vživa. Hvala, da so je enkrat tudi ta vesela vest raznašala: 12. t. m. bo slavnost tretjerednikov v Fojani in ne le: „To nedeljo bo ples v N., drugo v N. itd.“ Naj se torej ta važni red srečno razvija in množi in Bog daj, da se nas prihoda leto iz vsakega namena še večja število zbere v prostornejši cerkvi M. D. v Medani.

Politični razgled.

Deželni zbori delujejo po vseh deželah, zastopanih v dunajskem državnem zboru. Najglasnejši je zbor isterski v Poreči radi neopravičenega postopanja deželnega glavarja dr. Vidulića, ki noče priznati deželni jezikom veljave v deželnem zboru. Radi tega morala je visoka c. k. vlada seči vmes ter poučiti predsednika o duhu državnih temeljnih postav. Ako po teh dogodkih dr. Vidulić ne odstopi od svojega mesta, ne vemo, kake pojme ima o parlamentarni dostojnosti.

V goriškem deželnem zboru pride na vrsto prememba volilnega reda v tem smislu, da bi tudi petakarji imeli volilno pravico ter da bi mesta in trgi volili vsak v svojem kraju, kakor velja to za državni zbor. Liberalni (!) Italijani so nasprotni prvemu delu premembe. Ubeža liberalnost! Boj med Mlado- in Staročehi je vedno huji in Mladi vidno napredujejo. Dr. Rieger je bil sklical za dan 16. septembra shod čeških veljakov v Prago, ki je odobril postopanje „Češkega kluba“ v državnem zboru; ali s tem žalibog stvar ni še končana.

Na Hrvaškem so bile vojaške vaje okolo Belovara, s katerimi je bilo Nj. Vel. po vsem zadovoljno.

Nekateri listi so pisali, da v Srbiji se bojijo ustaje in da v tem slučaju bi Avstrija zasedla Srbijo, Rusija pa Bulgarijo. Ali to so najbrže le izmišljive časnikarjev, ki ne vejo kaj pisati. Drugi zopet trdijo, da Natalija in Milan se ne spravita, a da tudi njih zakonska pravda se ne bo nadaljevala, in da ta uspeh je dosegel naš presvetli cesar Franc Jožef.

V Nemčiji se kaže, da novi cesar postopa tudi samostalno in da Bismark se stara. Zato je naravno, da se govori o odstopu državnega kancelarja, ki pa gotovo ne odstopi že jutre. Te dni je bil naš minister zunanjih zadev Kalnoky pri knezu Bismarku, da se je pogovoril z njim o položaju evropske politike.

Domače in razne vesti.

„Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici“ imele je namen, da blagoslovi letos svojo društveno zastavo in je v to svrhu delalo potrebne korake. Ali ker se mu ni dovolila svečanost za dan 9. septembra, kakor je prosilo, in ker je c. k. okrajno glavarstvo odgovorilo v svojem odloku z dne 26. avgusta t. l., da društvo je prosto prositi pozneje za dovoljenje, ko preteče dalje časa po svečanosti društva „Mutuo soccorso“, ki je bila nastavljena na dan 16. sept., in ker se bližajo zdaj jesenski dnevi, ki dajejo malo poročstva, da bi bili ugodni namenovani slavnosti; zato je društveni odbor sklenil, naj se slovesno blagoslovljenje društvene zastave prenese na prihodnjo pomlad. Naj bi se vendar enkrat izpolnilo, kar se pripravlja že nad 4 leta.

Società degli artigiani dimutuo soccorso“ v Gorici blagoslovila je preteklo nedeljo 16. t. m. svojo zastavo jako svečano po onem sporedu, ki je bil objavljen v „Soči“. Udeležili so se slovesnosti, ki je imela izključljivo goriško-italijanski značaj z ostjo proti Slovincem, vsi viši uradi in zastopi po svojih načelnikih; a smetano je dobil dr. vitez Pajer, društveni predsednik, ki se je pri tej priliki predstavil Goričanom kot kandidat za županski stol, ko se zopet izprazni, in vos migistat in mestni zastop z županom na čelu so k temu ploskali. Od kod ta prememba z dr. Pajerjem, katerega so šteli za italijanskega odpadnika in zaupno osebo tržaške vlade na Goriškem? Odtod, da je priznal v borbi za omenjeno slavnost in pri njeni izvršitvi „Corrierova“ načela glodé italijanske in slovenske narodnosti v mestu goriškem. S tem je odpadel zid, ki ga je ločil od večine v mestnem starešinstvu, in ker je veliko razumnejši od vseh mož „Corrierove“ stranke (ženska ne sme biti župan), zato pristopa po pravici njemu županski stol v Gorici. V dr. Pajerji vidimo uteleseno ono zvezo, katero smo tolikokrat omenjali, med našimi političnimi razmerami in med delovanjem italijanske narodne stranke, katero vodi in oživlja — židovstvo. Zato so v nedeljo poleg magistratnih oseb in odvetnikov v prvi vrsti židi kinčali svoje hiše z belo-modrimi zastavami, med tem ko prevadni meščani jih niso hoteli razobesiti po nobeni coni. Resnica je, da vitez Pajer se svojo obnovljeno pisano sukajo je postal gospod situacije v Gorici, in gotov je, da si to gospodstvo tudi ohlasi, ako ostane zvest

načelom, po katerih je vzrastel, dokler ne bo kake premembe v naših odnosjih. Torej živio naš bodoči župan!

Duhovske zadeve. Vseučiliški profesor dr. Zschokke z Dunaja in semeniški vodja in kanonik ljubljanski dr. Kulavie sta se mudila nekaj dni v Gorici. Č. g. Janez Klobovs, kaplan v Šempasu, pojde kot vikar na Trnovo; č. g. Franc Razpet, kaplan v Kanalu, gre kot tak v Cerkljo; na njegovo mesto pride č. g. Janez Vidmar, kaplan v Štanjelu; č. g. Anton Slokar, novomašnik, je dobil kaplanijo v Šempasu; novomašnik č. g. Janez Remec imenovan je kaplan Podbrdom; č. g. Alojz Bratina gre kot kaplan iz Podbrda v Štanjel; č. g. Angel Cargo, kaplan v Tolminu, postal je vikar v Stržiščih; njegov naslednik bo novomašnik č. g. Janez Sedoj. — Preč. g. Josip Jeram, dekan in župnik v Cerklju bo praznoval 30. t. m., prav na dan, ko je imel svojo prvo sv. mašo, zlato mašo, h kateri se zbere mnogo duhovništva in vernega ljudstva.

Drobne vesti sredo teden zvečer došla sta 19. in 20. batalijon Lovcev, ki bota od zdaj naprej kot posadka v Gorici. — Občina kastavska v Istri imenovala je č. g. M. Mandiča, vrednika „Naše Sloge“ v Trstu, častnega občana. — V Pragi je umrl 16. t. m. na svojem potovanji Anton Raič, profesor zgodovine in slovenščine na c. k. realki v Ljubljani. Bil je štajerski rojak, še le v 44. letu dobe svoje, delaven in neustrašen slovenski rodoljub. Truplo prepeljali so v Ljubljano ter pokopali je pri sv. Krištofu. — Profesorja Anton Šantelj tukajšnje višje gimnazije in Jakob Čebular goriške višje realke povzdignena sta v osmi službeni red. Slava! —

Vodja tukajšnje mestne deške šole je pobegnil, kakor pravijo, v Italijo, ker ga je baje vojaška oblast ovadila nekega nenaravnega progročka. Mož je občeval v Gorici z visokimi osebami ter imel vstop v imenitne hiše; kot odgojitelj spromljal je včasih sinjove bogatinov na njih potovanji. Njegova dosedanja usoda jako zanima neke griške kroge in govori se, da je dobil za beg več tisoč „na posodo“.

Umrla je v torek teden gospodična Adela Pagliaruzzi, sestra našega nepozabnega pesnika „Krilana“ in svakinja gospoda viteza Klodiča-Sabladoskoga, v najlepši dōbi človeškega življenja. Ni dolgo še, da smo jo videli sprehajati se cvetočo, kakor je navadno bila; a nemila osoda, ki takó kruto preganja nesrečno rodovino Pagliaruzziovo, izbrala si je njo najmlajšo v svojo žrtve. Danes tedej je bil mrtvaški spreved z obilo udeležbo v cerkev sv. Ignacija in od tod se je prepeljalo truplo blage ranjke v Kobarid, kder se je položilo v rodovinsko rakev. Čestiti obitelji Klodič Pagliaruzzi jevej, katerej je kruta smrt v kratkih štirih letih ugrabila štiri odlične dlane, izražamo najgloblje sočutje svoje. Bog naj jo tolaži in stadek mir naj podeli blagi ranjki v rojstni zemlji — v zemlji slovenski!

Dijakom srednjih šol, ki so se povrnili v mesto, svetujemo, naj se učijo, kolikor s jim moči in čas dopuščata, prav pridno še drugega deželnega jezika, ki jim bo pozneje, ko stopijo v javno življenje, prav dobro služil. Posnemajo naj praktično žide, ki sicer v listih sramotijo slovensko govorico kot surovo, ubožno in neomikano, a ki strogo na to pazijo, da se njih sinovi in hčere — če niso preveč zabiti — učé slovensko slovnico, da bodo mogli kedaj lajšati žepu slovenskemu kmetu. Kar je dobro, moramo tudi nasprotniku kot tako priznati in posnemati ga v tem.

V Borjani pri Kobaridu imeli so preteklo nedeljo veliko slovesnost. Novi zvonovi so namreč prvič zapeli in novo duhovno stanovanje se je z blagoslovom oddalo namestu, kateremu ima služiti. Pri tej priliki zbralo se je mnogo ljudstva in sedem duhovnikov iz bližnje okolice.

Živinozdravnik in žendarm! Lepa dogodbica se nam pripoveduje iz tolminskih hribov. V neke gorske vasi so pred kakimi tedni svinje oblevale in poginjemale. Županstvo naznani to okrajnemu glavarstvu s prošnjo, naj bi poslalo tja okrajnega živinozdravnika. A kaj ti pomaga živinozdravnik, ki ne umeje besedice slovenske? Slavno glavarstvo je tedaj prisiljeno, poslati z gospodom zdravnikom za tolmača c. kr. žendarna! Tujec, ki je videl slučajno koračiti varuha javnega miru z gospodom zdravnikom, je strmel in čudil se ter radovedno povpraševal, od kodaj je naše dobro ljudstvo tako uporno, da je treba iskati živinozdravniku oboroženega varuha. Ko je pa tuji gost zvedel, da mora c. kr. žendarm hoditi s zdravnikom le kot tolmač, je nejevoljno opomnil, da je to le na goriškem Primorskem med pohlevnimi Slovinci mogoče. Mi pa vprašamo c. kr. žendarmersko poveljnštvo, ali je dovoljeno, rabiti c. kr. žendarme za take posle! —

Tolminsko učiteljsko društvo bo imelo svoj glavni občni zbor v Kobaridu dne 24. t. m. ob 9. uri zjutraj z nastopnim dnevnim redom: 1. Predsednikov pozdrav. 2. Tajnikovo poročilo. 3. Blagajnikovo poročilo. 4. Volitev 3 pregledovalcev računov,

5. Volitev društvenega odbora. 6. Nasvoti. Posebna vabila se ne pošiljajo. K obilni udeležbi vabi najuljudnejše Odbor.

V Št. Ferjanu bo dne 30. tekočega meseca občni zbor „Vinarskega in sadjarskega društva za Brda“ v prostorih ondašnjega bralnega društva koj po blagoslovu popoldne ob 4 urah. Dnevni red: Potrjenj; popravljenih in novih pravil. 2. Razgovor, kako naj bi si društvo pridobilo nekaj grozlja v poskušnjo umnega kletarstva. 3. Kako bi si društvo izkoristilo dunajsko svetovno razstavo in sadni trg. Ker je dnevni red silno važen, vabi odbor prav vjudno tom potom vse č. g. društvenike k obilni udeležbi.

Vabilo k slavnosti štiridesetletnega vladanja Njegovega Veličanstva presvitlega cesarja Franca Jožefa I., katero priredi „Kat. pol. bralno društvo“ v Podgori 30. septembra 1888. Spored: I. del. Ob 3. popoldne bo slovesna služba božja v cerkvi. Po končani cerkveni slovesnosti zasvira prvaška godba pod vaško lipo pred cerkvijo cesarsko hymno. Potem se sviraje pada na slavnostni prostor, na dvorišče blag. gosp. And. Kocjančiča, dež. poslanca. II. DEL. 1. „Kvišku bratje“ — H. Z.; možki zbor. 2. Slavnostni govor. 3. „Pozdrav“ — Dr. G. Ipavec; mešani zbor. 4. Deklamacija. 5. „Moj spominek“ — Fr. Gerbič; mešani zbor. 6. Gledališna igra. 7. „Pri zibeli“ — Volarič; mešani zbor. 8. Srečkanje treh dobitkov. Drugi del slavnosti se začne ob 4^{1/2} uri. Po končanem sporedu bo prosta zabava z govori, petjem in godbo. — Pri petji sodelujejo šempeterski, solkaški, prvaški in domači pevci. — Vstopnina k slavnostni besedi je za nedruštvenike 20 kr., sedež 10 kr., srečka 10 kr. Čisti dohodek je namenjen otroškemu vrtu in ljudski šoli. K obilni udeležbi uljudno vabi Odbor.

Vabilo k slavnostni besedi, katero priredi „Kat. polit. čitalnica“ v Čepovanu dne 30. sept. ob 6 tih zvečer v proslavo 40letnice vladanja Njegovega Veličanstva našega cesarja Frana Josipa I. po sledečem sporedu: 1. Godba, svira orkester. 2. Pozdrav. 3. Pesem. Hribar Ant.: „Kantata“. 4. Slavnostni govor. 5. Pesem. Angelik Hribar: „Brambovska“. 6. Godba. 7. Pesem. Kocijančič: „Popotna“. 8. Deklamacija. Krok: „Lipa“. 9. Pesem. H. Volarič: „Pri zibeli“. 10. Godba. 11. Igra: „Nemški ne znajo“. 12. Srečkanje. Na predvečer kresovi. Po besedi skupna večerja, za osebo po 40 kr. za tiste, ki se pri g. Kafol-u, ali pri društvenem predsedništvu oglašajo vsaj do 29. septembra. K obilnej udeležbi uljudno vabi ODBOR.

Ljubljanski gimnazij šteje letos a početkom šolskega leta 909 učencev, in sicer v I. razredu 251, ki je razdeljen v 4 paralelke, v katerih je 43, 67, 68 in 68 učencev. Osmi razred šteje 58 dijakov in govori se, da tudi tu napravijo paralelke. Sano prvi razred ina več dijakov, ko marsikje n. pr. v Kočeviji ves gimnazij. Toliko dijakov ni imel ljubljanski gimnazij še nikoli in naidejati se je, da država ustanovi poleg sedanjega še drug gimnazij v Ljubljani ali pa da obdrži oni v Kranju, kajti s tolikimi dijaki na enem zavodu bo težko izhajati.

Zahvala.

Najtopeje se zahvaljujemo prečestiti gospodi, ki je blagoslovila izkazati zadujo čast naše najpozbnej sestri, oziroma svakinji in teti

ADELI,

spremljevala je k združemu počitku. Prav takó prisrčna zahvala bodi vsam gg. darovalcom in darovalkam mnogobrojnih krasnih vancev, kakor tudi vsakomu, kedó je izvolil s prijateljskim sočutvom sijajati nam notranjo bol in tolažiti nas v tej naši nesreči.

Zalujóča rodovina
Pagliaruzzi - Klodič - Sabladoski.

Bratje

Sokol! I. Bralno društvo v Podgori priredi v nedeljo 30. t. m. veliko slavnost na čast 40letnice vladanja našega presvitlega CESARJA FRANCA JOŽEFA I. Odbor našega društva je v svoji seji od dne 17. t. m. sklenil prirediti ta dan „Izlet“ v Podgoro. Vsi društveniki so torej vabljeni da se snidejo ta dan ob 2. uri popoldne v društveni obleki v Marcinjevih prostorih, od koder se odrine v Podgoro. Na zdaj!

Odbor telovadnega društva
„SOKOL“ v Gorici.

Knjige, časopise itd.

veže
v obliki, kakor si kdo želi čedno, trdno in ker živi na kmetih

po najnižjih cenah
ter se priporoča iskreno zlasti p. n. št. gg. duhovnikom, učiteljem itd. z najodličnejšim spoštovanjem

Jožef Kofol, knjigovez
v Čepovanu.

(V Gorici sprejema naročila g. G. Likar).

V NAJEM

se dá v Kapucinskih ulicah št. 3. blizu gostilne pri „Zlatem Križu“ suhota, primerna za štacuno z jestvili ali pa za kavarno.

Več o tem pove

V. Cappellani.

Oznanilo.

Podpisani si dovoljuje priporočati p. n. občinstvu svojo

SLADKARNO

v Semeniških ulicah h. št. 8,

Sprejema naročbe za sladčice ob porokah ter ima zalogo slovečih vin gospoda Konrada pl. Fabrisa in veliko zbirko

PINJE VIN IN LIKORJEV

in vse po najnižjih cenah.

Priporoča se za blagovoljno naročbe p. n. takajšnjemu občinstvu ter se zaznamuje

preudani

Albert Fornazarič.

Mineralna naravna voda.

Kisla alkalna voda, popolnoma čista, bogata ogljene kisline, najboljša hladilna pijača, kot dobra spoznana proti kašlu, proti boleznim v grlu in v želodcu in proti kataru v mehurju.
Vrhu tega je gotovo obvarovalno zdravilo za tiste kraje, v katerih radi slabe pitne vode se nahaja mrlica in druge kisle bolezni.
V Gorici jo prodajata **Angel Fornazarič in Anton Orsarič**, kakor glavne jedilne kisline in drogerije.
Vodstvo vira v Kostrenici, pita Slatina (Sauerbrunn) pri Rogatci (Štajersko).

KRALJEVEGA VIRA (Königsbrunn)

Kostrenica pri Rogatci.

CELJSKA VODA

Mineralna naravna voda.

Mineralna naravna voda.

Mineralna naravna voda.

Ustanovljeno 1. 1897. **Matija Gerber** Ustanovljeno 1. 1897.

(J. C. GERBER) v Ljubljani
priporoča

svoje bogato in raznovrstno zalogo slovenskih molitvenih knjig,

po jako nizkih cenah in različno vezanih, na primer v papirju, v pol usnji pozlačene, popolnoma v usnji z zlato obrezo, v rujavem usnji okovane, dalje vezane v slonovi kosti, v ponarejenem kristalu, v žamet in plišu, s pozlačenimi vozli in s podobo v sredi. Izdeluje pa jih tudi, kakorkoli zahtevajo častni naročniki.

Kdor vz me večje število knjižic, dovolim mu primerno znižanje cene (rabat).

Časi o naročnike prosim, naj se kar naravnost na me obračajo.

Cenik pošlem na zahtevanje brezplačno in franco.

Dalje opozarjam svoje p. n. naročnike in kupovalce, da se že nekoliko časa prodajajo in širijo med ljudstvom slovenski molitveniki, ki niso na Kranjskem prišli na svetlo, katerih ni spisal kak gospod duhovnik in ki tudi nimajo knezoškofjskega potrjenja. Na teh knjigah se dalje nahajajo tudi taki napisi, kakor jih imajo knjige, ki so v moji zalogi in še celo trije različni napisi, med tem ko je vsebina pri vs. h knjigah enaka.

♦ Dobivajo se po vseh knjigarnah. ♦

Anton Potatzky

V GORICI

v sredi Raštelja h. št. 7

priporoča prekupčevalcem za šolski čas

računske tablice, klinčke, svinčnike, peresa in peresna držala, brisno gumilastiko in črnilo poleg drugih pisnih potrebščin po najnižjih cenah na debelo.

Prav dobro oskrbljena zaloga krojaških in čevljarških potrebščin ter priprav za kajenje in potovanje. Potni kovčegi in šolske torbe, papir za cigarete, platenina in zimska obutev, perilo i: celulozida (lesenega debelega papirja), strune in otroške igrače.

Posebne vrste:

detelje, trave
in sočivnih semen.

Radenska kislá voda in kopališče.

Radenci na slov. Štajerskem ob vznožji Slovenskih goríc.

Kot zdravilna voda. Radenska kislá voda ima med vsemi evropskimi kislci največ natrona in litija. Posebna njena lastnost je, da pomaga pri vseh boleznih, koje dobi človek vsled prevelike kisline v svoji vodi, kakor pri hudici, pri kamnu v želodcu, mehurju in ledlačah, ter je neprecenljivo zdravilo pri zlati žili, pri boleznih v mehurju pri zasliženjih, kadar se napravlja kislina v želodcu in črevesu, pri vredu katarih in živčnih boleznih.

Kot namizna voda. Vsled obilne ogljene kisline in ogljenokislega natrona, prijetnega okusa in močnega penjenja je radenska kislá voda najbolj priljubljena poživljajoča pijača. Pomešana s kislím vinom ali s sadnim sokom in sladkorjem je močno šumeča, žejo gaséča pijača, koje imenujejo mineralni šampanjec.

Obvarovalno zdravilo. Jako razširjena je in mnogo se rabi radenska kislá voda kot varstvo in zdravilo zoper davico, škrlatic, mrzlico in kolero.

Kopeli in stanovanja. Kopeli se prirejujejo iz železate in kislé vode z raznovrstno gorkoto. Skušnja učí, da pomagajo posebno zoper: hudico, trganje po udih, ženske bolezni, pomanjkanje krvi, bledico, histerijo in neplodovitost. (Cena kopeli 35 kr., cena za eno sobo 80 kr. do 1 gold.)

Ogljeno-kislí litij kot zdravilo. Liter radenske kislé vode ima v sebi 0.06 gr. dvakratno ogljeno-kislega litija, to je množina, ki se težko prekorači pri enkratnem zavžitku. Kolike vrednosti je ta jako močan lužnik kot zdravilo, dokazujejo Garrodovi poskusi, ki so se vsestranski potrdili. Položil je koške kosti in hrustancev od protinastih bolnikov v enako močne tekočine kalija, matrona in litija. Prvi dve niste skoraj nič vplivali, slednja pa tako odločno, da so bile protinastih snovi navzete kosti v kratkem proste vse nesnago. To ga je napotilo, da je začel poskušati z litijem pri protinastih bolnikih, kojih seavniške prevlake so postajale vedno manjše ter končno popolnoma prenehale. Vsepihi, koje so dosegli pri enasih razmerah tudi drugi zdravniki.

Cenike razpošilja zastonj in franco kopališče radenske slatine na Štajerskem.

V zalogi ima kisló vodo P. Sollinger v Trstu.

Kdor se hoče oblačiti dobro, lično in ceno, obrne naj se na glasovito tvrdko:

Ignacij Steiner

v Gorici

Gosposke ulice št. 5,

kjer se nahaja vedno velika zaloga možkih, deških in otroških oblek, ženskih in dekliških jop, nepremočnih plaščev, ogrinjalk, triko, stanov in spodnjih kril.

Bogata izbira domačih in tujih rob; poleg najboljšé delavne moči, da more tvrdka vsakterega, kolikor mogoče, zadovoljiti. Posnetek iz cenika;

zimske hlače od	3 gl.	naprej,
zimska obleka od	10 gl.	"
povihna suknja od	10 gl.	"
deška obleka od	7 gl.	"
otročka " "	3 gl.	50 kr.

Vedno na razpolago angleške in francoske posebne mode za gospode in gospe.

Knjigarna in prodajalnica papirja.

Coppag-Skert

Na Travniku v Gorici Semeniške ulice št. 14. št. 12.

Jako bogata zaloga šolskih knjig za vse šole mestne in na deželi (o. kr. gimnazij in višja realka, izobrazovališče, vadnica in mestne šole), in to v vseh jezikih.

Vrhu tega ima tudi dobro izbrano zalogo vseh šolskih potrebščin vsake baže in prav ceno. Naročbe z dežele izvršujejo se prav točno in po jako zmernih pogojih.